

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5To/3/2020
Identifikačné číslo spisu:	9519100062
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:9519100062.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Szaba a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obžalovaných Mgr. W. E. a spol., pre prečin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností spolupáchateľstvom podľa § 20, § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona účinného v čase skutku a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 25. júna 2020 v Bratislave odvolania obžalovaných Mgr. W. E. a Ing. O. L. a prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podané proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 12. novembra 2019, č. k. BB-3T/7/2019-2850 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d), písm. f) Trestného poriadku z r u š u j e s a napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec s a v r a c i a súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica (ďalej aj „prvostupňový súd“) rozsudkom z 12. novembra 2019, č. k. BB-3T/7/2019-2850, uznal obžalovaných Mgr. W. E. a Ing. O. L. za vinných z prečinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona účinného v čase skutku (ďalej „Tr. zák.“) v jednočinnom súbehu so zločinom subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. na tam uvedenom skutkovom základe s tým, že po predchádzajúcej vzájomnej dohode so zámerom deklarovať náklady za činnosti, ktoré neboli vykonané a v úmysle získať finančné prostriedky z verejných zdrojov ich refundáciou, po tom ako Mgr. W. E. pod obchodným menom „Mgr. W. E. - S.“ s miestom podnikania Q. XX, IČO XXXXXXXXX (ďalej len prijímateľ) dňa 30.06.2014 uzatvorila v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2007-2013, opatrenie Podpora činnosti v oblasti vidieckeho cestovného ruchu, na spolufinancovanie realizácie projektu s názvom Rekonštrukcia rodinného domu č. XX na ubytovacie zariadenie v obci Q. okres E. T.

s Pôdohospodárskou platobnou agentúrou so sídlom Bratislava, Dobrovičova 12 (ďalej len poskytovateľ) Zmluvu č. ZV02075 o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej len Zmluva) do výšky 50 % oprávnených výdavkov, a to maximálne v sume 99.284,64 €, tvoreného z prostriedkov Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a z prostriedkov štátneho rozpočtu SR v pomere 75 % ku 25 %, predložila poskytovateľovi dňa 30.04.2015 žiadosť o platbu s výškou výdavku 221.832,15 € bez DPH a s nárokovanou sumou vo výške 198.569,28 €, ku ktorej predložila faktúru č. YK2SA4264468, vystavenú na sumu 221.832,15 € bez DPH zo dňa 15.04.2015 vystavenú spoločnosťou D. XXXX Kft. so sídlom v C., J., O. út. XX, (ďalej len D. XXXX Kft.), spolu so Zmluvou o dielo zo dňa 13.05.2013 a so súpisom vykonaných prác „Prestavba rodinného domu na penzión“ (ubytovacie zariadenie) z 15.04.2015, ktorý potvrdil Ing. O. L. ako projektant a zároveň vystupoval ako stavebný (technický) dozor na predmetnej stavbe a na základe generálnej plnej moci z 05.01.2015 aj ako splnomocnený zástupca spoločnosti D. XXXX Kft. pri peňažných transakciách, pričom bol aj členom komisie pri výbere menovanej spoločnosti za zhotoviteľa, s vedomím, že stavebné práce a dodávky v deklarovanom rozsahu vykonané neboli, pretože bolo zistené, že práce na dodávke drevených okien a prahov, výmene strešnej krytiny, inštalácii bleskozvodu a niektoré búracie, izolačné, betonárske a čistiace práce pri rekonštrukcii objektu neboli vykonané a znalcom bola vypočítaná hodnota uskutočnených prác v sume 162.384,61 € bez DPH, čím žiadosť o platbu a jej prílohy obsahovali nesprávne a nepravdivé údaje a tým bol neoprávnene uplatnený nárok na NFP v sume 29.723,77 €, pričom obaja obvinení v období od 17.04.2015 do 27.04.2015 prostredníctvom bankových účtov medzi spoločnosťami S. R., s. r. o., v ktorej bola Mgr. W. E. konateľkou, podnikateľským subjektom Mgr. W. E. - S. a spoločnosťou D. XXXX Kft. účelovým reťazcom viacerých platobných operácií na bankových účtoch vytvorili zdanie vynaložených výdavkov na úhradu faktúry č. YK2SA4264468 vystavenej spoločnosťou D. XXXX Kft., z vlastných zdrojov podnikateľského subjektu Mgr. W. E. S., získaných prostredníctvom peňažných pôžičiek od firmy S. R., s. r. o., ktorej predtým boli tieto zasielané z titulu pôžičky z účtu firmy D. XXXX Kft. a na základe predložených potvrdení o viacerých transakciách z účtu Mgr. W. E. S. k úhrade predkladanej faktúry bol na účet prijímateľa číslo XX-XXXX XXXX vedený vo E. J. dňa 18.12.2015 dvomi platbami vyplatený nenávratný finančný príspevok vo výške 99.284,64 €, a tak porušením podmienok upravených v Zmluve v čl. III ods. 4 písm. b), písm. c), čl. V bod 8 a v ustanovení § 13 zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva a § 19, § 31 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy spôsobili škodu na čerpaných rozpočtových prostriedkoch z Európskeho poľnohospodárskeho fondu na rozvoj vidieka vo výške 22.292,83 € a zo štátneho rozpočtu vo výške 7.430,94 €.

Za to bol každému z obžalovaných uložený podľa § 225 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j), § 37 písm. h), § 38 ods. 2 a § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere tri roky, ktorý bol podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložený s uložením probačného dohľadu podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. (podľa rozsudku vyhláseného na hlavnom pojednávaní, keďže v rozpore so zápisnicou o hlavnom pojednávaní bolo v písomnom vyhotovení rozsudku uvedené ustanovenie § 50 ods. 1 Tr. zák.) na skúšobnú dobu päť rokov. Zároveň bol každému z obžalovaných uložený podľa § 56 ods. 1 Tr. zák. peňažný trest päťtisíc eur a pre prípad úmyselného zmarenia jeho výkonu podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. náhradný trest odňatia slobody vo výmere päť mesiacov, ako aj podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. trest zákazu činnosti spočívajúci v zákaze účasti na akýchkoľvek projektoch financovaných zo zdrojov štátneho rozpočtu a zo zdrojov Európskej únie na sedem rokov.

Proti rozsudku prvostupňového súdu v lehote ustanovenej v § 309 ods. 1 Trestného poriadku („Tr. por.“) podali odvolania jednak prokurátor proti výroku o treste písomným podaním doručeným na prvostupňový súd 18. novembra 2019 (č.l. 2846), jednak obidvaja obžalovaní proti všetkým jeho výrokom priamo na hlavnom pojednávaní do zápisnice po vyhlásení napadnutého rozsudku (č.l. 2815).

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podal odvolanie v neprospech obidvoch obžalovaných proti výroku o treste vo vzťahu k uloženiu trestu odňatia slobody, ktorého výkon bol podmienene odložený s uložením probačného dohľadu, a to pre chýbajúci výrok podľa § 51 ods. 2 alinea tretia Tr. zák. o uložení primeraných obmedzení alebo povinností, ktoré sú

súčasťou probačného dohľadu. Prokurátor poukázal na zákonnú možnosť vykonania nápravy rozhodnutím v odvolacom konaní s tým, aby odvolací súd podľa § 322 ods. 2 Tr. por. rozhodol o doplnení neúplného výroku tak, že sa ukladajú každému z obžalovaných počas probačného dohľadu povinnosti podľa § 51 ods. 4 písm. c), písm. g) Tr. zák. nahradiť poškodenému spôsobenú škodu a zúčastniť sa piatich hlavných pojednávaní pred Špecializovaným trestným súdom vo veciach poškodzovania finančných záujmov EÚ.

Obžalovaná Mgr. W. E. podané odvolanie zdôvodnila prostredníctvom obhajcu URBÁNI & Partners s. r. o. písomným podaním doručeným na prvostupňový súd 24. februára 2020 (č. l. 2895-2900), pričom navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. a aby podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol o jej oslobodení spod obžaloby s poukazom na § 285 písm. c) Tr. por. Táto odvolateľka v odvolaní namietla nasledujúce základné skutočnosti:

- nesprávnosť skutkových zistení a na ich základe vyvedených právnych záverov, v dôsledku čoho došlo následne k nesprávnemu postupu súdu pri jeho hodnotiacej a rozhodovacej činnosti týkajúcej sa údajnej protiprávnej činnosti, ktorej sa nemohla odvolateľka dopustiť z dôvodov, že nebola pri realizácii stavby, nemala žiadne vedomosti o rozsahu a kvalite vykonávaných prác a o ich stave sa nemala odkiaľ dozvedieť, nemala úmysel zneužiť NFP, pretože namiesto 100 tis. eur do projektu vložila 200 tis. eur, ktoré neboli fiktívne, ale reálne investované do stavby, pre naplnenie skutkovej podstaty dotknutých trestných činov sa vyžaduje úmyselné konanie a akékoľvek nedbanlivostné konanie je v tomto prípade vylúčené a nepostačuje na vyvodenie trestnej zodpovednosti,

- boli dostatočným spôsobom preukázané skutočnosti, že kto a akým spôsobom sa aktívne podieľal na uvedenej stavbe a rovnako tak aj to, kto ju riadil a kontroloval a jedinou aktívnou činnosťou odvolateľky pri zriaďovaní predmetnej veci bol iba jej podpis uvedený v zmluve o poskytnutí nenávratného finančného príspevku ako prijímateľa pomoci z PPA, uzatvorenie zmluvy s VO a podpis zmluvy o dodaní diela na prerábku predmetnej nehnuteľnosti, čím si iba splnila zákonnú povinnosť a následne realizáciu uvedenej stavby zverila na základe výsledkov z verejného obstarávania odborníkom a Ing. L. poverila stavebným dozorom, počas celej realizácie ani raz nebola na stavenisku prítomná, nakoľko všetky úlohy mal na starosti dozor a odvolateľkin manžel, ktorý je zároveň spoluvlastníkom predmetnej stavby,

- v ďalšej časti odvolania namieta v napadnutom rozsudku skutkové závery zistené prvostupňovým súdom ohľadom strešnej krytiny a uvádza, že táto mohla stáť na sklade 3 roky, spoločnosť D. XXXX Kft. mohla uvedené škridle kúpiť sprostredkované, lacnejšie ako skladovú zásobu od nejakej spoločnosti, vyjadrenia znalca a spoločnosti Bramac nedokazujú, že nedošlo k výmene krytiny, na dvore uvedeného objektu je aj doteraz nikdy nepoužitá krytina Bramac, ktorá by postačovala na prekrytie 70 % strechy,

- dôležitou okolnosťou je, že miesto sumy 100 tis. eur, ktoré sa zaviazala investovať v rámci projektu do prestavby budovy, odvolateľka investovala viac než 200 tis. eur, aj zo samotných znaleckých posudkov jasne vyplýva, že stavba po vykonaní rekonštrukcie sa zhodnotila cca o 300 tis. eur a výška investovaných peňazí do rekonštrukcie stavby vysoko nad rámec požadovanej sumy svedčí o tom, že odvolateľka nemala záujem krátiť peniaze z NFP, ale skôr zvýšiť kvalitu stavby aj na úkor svojich vlastných úspor,

- aj keby nebola v plnom rozsahu dodržaná rozpočtová skladba „Výkazu výmer“, odvolateľka na tieto skutočnosti nemala žiadny vplyv ani dosah a pokiaľ tieto okolností budú definitívne preukázané, bude sa domáhať súdnou cestou škody, ktorá jej vznikla vyplatením za práce a materiály, ktoré jej v skutočnosti neboli dodané, aj keby reálne došlo k nejakým nezhodám v rozpočtovej skladbe, tieto skutočnosti nemali za následok zníženie kvality predmetu projektu z dôvodu dvojnásobnej investície odvolateľky do rekonštrukcie prestavby na ubytovacie zariadenie a aj napriek týmto podozreniam kvalita predmetu projektu je vyššia než boli požiadavky v zmysle zmluvy o NFP a tieto okolnosti ani nebránili prevádzke tohto zariadenia,

- odvolateľka urobila všetko pre to, aby odborníkmi zastrešila celý proces od zhotovenia PD, vykonanie VO zákonným spôsobom certifikovanou osobou, odovzdanie stavby víťazovi VO, riadne zmluvne ošetrila zhotovenie diela a zabezpečila aj odborný dozor, po zhotovení diela riadne prevzala dielo od zhotoviteľa D. XXXX Kft. za prítomnosti odborného dozoru, následne za dielo riadnym spôsobom v dobrej viere zaplatila ako jej to vyplývalo zo zmluvného vzťahu so zhotoviteľom, podľa zmluvy o NFP jej vyplynula ďalšia povinnosť podať ŽoP s príslušnou dokumentáciou ako jej bolo odovzdané pri preberaní

zhotoveného diela, čo vykonala, na zhotovenú dokumentáciu nemala žiadny vplyv ani dosah a ak dokumentácia účelovo úmyselne bola vyrobená tak, že nezodpovedala skutočnosti a stavu zhotoveného diela, potom mal byť obžalovaný subjekt, ktorý vyhotovil a predložil takúto dokumentáciu, nie odvolateľka, orgány činné v trestnom konaní mali skúmať motív a úmysel subjektu, ktorý jej predložil takúto dokumentáciu o zhotovenom diele, na základe ktorej odvolateľka v dobrej viere za toto dielo zaplatila a z tých istých dôvodov v nepozmenenej forme a obsahu predložila túto dokumentáciu k ŽoP, čo jej vyplývalo zo zmluvného vzťahu o poskytnutí NFP,

- v ďalšej časti odvolania namieta skutkové závery zistené prvostupňovým súdom ohľadom finančných prostriedkov použitých na rekonštrukciu a uvádza, že je pravdou, že Ing. E. peniaze po 5 tis. eur dával na stôl, avšak nebola to pôžička od S. R., s. r. o., ale jeho vklad do pokladne S. R., s. r. o. z vlastných úspor, následne tieto peniaze prostredníctvom S. E. na základe splnomocnenia boli požičané spoločnosti D. XXXX Kft., ktorá v tom má ešte stále chaos, týchto 200 tis. eur (40 x 5 tis. eur) splnomocnený S. E. formou zmlúv požičal spoločnosti D. XXXX Kft., ktorú zastupoval Ing. R. L., ktorá tieto peniaze použila na realizáciu rekonštrukcie, preto nedokázali vrátiť pôžičku S. R., s. r. o. hneď, len po obdržaní prvej splátky za realizované dielo, následne legálnymi bankovými prevodmi v čiastkach začali posielat späť pôžičku na účet spoločnosti S. R., s. r. o. pod titulom vrátenia pôžičky, ktorá vždy po obdržaní vrátenej pôžičky priebežne taktiež legálnymi bankovými prevodmi tieto peniaze požičala živnosti Mgr. W. E. S., kde pri každej jednej transakcii v poznámke bolo uvedené pôžička 1, 2 atď., živnosť Mgr. W. E. S. po obdržaní NFP a z vlastných vkladov odvolateľky postupne taktiež legálnymi bankovými prevodmi z účtu svojej živnosti poslala požičané peniaze späť na účet S. R., s. r. o. až do úplného vyrovnania dlhu voči tejto spoločnosti, pri každej transakcii bola poznámka vrátenie pôžičky 1, 2 atď., znalec Ing. Pavol Šimo svojimi alternatívnymi verziami a subjektívnymi komentármi len zneprehľadnil skutočný priebeh udalostí a pokiaľ uviedol, že išlo o bezhotovostné platby, tak sa to nezakladá na pravde a išlo o legálne bankové prevody, v popísaných transakciách išlo o to, že Ing. I. E. postupne vložil do svojej spoločnosti financie do výšky 200 tis. eur za účelom, aby mohol legálne požičať peniaze spoločnosti D. XXXX Kft. na predfinancovanie realizácie diela prestavby RD na ubytovacie zariadenie, D. XXXX Kft. tieto peniaze mal investovať do realizácie diela, preto nebol schopný vrátiť túto pôžičku v jednej sume spoločnosti S. R., s. r. o., potom ako spoločnosť D. XXXX Kft. v čiastkach dostávala peniaze za zhotovené dielo, následne z týchto peňazí vyrovnávala svoj dlh voči S. R., s. r. o., ktorá zase vrátené peniaze požičala živnosti Mgr. W. E. S., týmto spôsobom sa súbežne vyrovnávali záväzky a pohľadávky medzi Mgr. W. E. S. a D. XXXX Kft. a taktiež pôžička medzi D. XXXX Kft. a S. R., s. r. o., neskôr po obdržaní NFP aj živnosť Mgr. W. E. S. vyrovnala svoj dlh voči S. R., s. r. o., čím boli všetky záväzky medzi jednotlivými subjektmi vyrovnané,

- odvolateľka ďalej uviedla, že svojím konaním nenaplnila znaky skutkovej podstaty žiadneho trestného činu a je nevinná a ak v tejto veci bol spáchaný nejaký trestný čin, tak odvolateľka je poškodená, nakoľko bola podvedená spoločnosťou, ktorá jej dodala zhotovené dielo a písomne potvrdila, že dielo spĺňa všetky náležitosti v zmysle zmluvy o zhotovení diela, zistenia znalca Ing. Bartkoviča, na ktoré referuje rozsudok v hodnotení vykonaných dôkazov na str. 18, 19, nedokazujú žiadnu konkrétnu vinu vo vzťahu k odvolateľke a poukazujú na prípadné rozdiely vo „Výkaze Výmer" rozpočtu stavby, v zmysle ktorej mal postupovať dodávateľ D. XXXX Kft., odvolateľka mala na základe uzavretej zmluvy o dielo s víťazom E. D. XXXX Kft. ošetrovaný vzťah a podmienky, na základe ktorých jej malo byť dodané dielo bez nedostatkov, ktoré bolo v súlade so zmluvou o NFP, za dielo riadnym spôsobom zaplatila a pri preberaní stavby jej na odovzdávacom protokole spoločnosť D. XXXX Kft., ako aj stavebný dozor písomne potvrdili, že všetko je zrealizované v zmysle tejto zmluvy o dielo, zaplatila za stavbu a požiadala o ŽoP ako jej to vyplývalo zo zmluvy o NFP a doložila dokumentáciu vo forme a obsahu, ktorú obdržala pri preberaní stavby, závery znaleckého posudku Ing. Bartkoviča popisujú skutočný stav, ale to nepotvrďuje, že by odvolateľka bola vinná, ale práve naopak, potvrdzuje stav, že bola podvedená dodávateľom D. XXXX Kft., čoho dôkazom je odovzdávací protokol,

- v ďalšej časti dovolania sa odvolateľka vyjadruje k fotodokumentácii ohľadom priebehu rekonštrukcie a uvádza, že nebolo jej povinnosťou podľa zmluvy vyhotovovať fotodokumentáciu o priebehu vykonávaných prác, no napriek tomu bola súdu predložená fotodokumentácia vykonávaných prác v rozsahu približne 300 fotiek, čo by sa naozaj ťažko spočítalo na prstoch jednej ruky ako to je uvedené v rozsudku, v ktorom sa nachádza viacero tvrdení obžaloby, ktoré je možné považovať za účelové a ktoré relevanciu listinných dôkazov bagatelizujú, predložená fotodokumentácia zachytáva jednotlivé etapy prác

v exteriéri aj v interiéri, od podkladov pre podlahové kúrenie, samotné kúrenie, betonáž, vedenie elektrickej inštalácie, omietnutie, maľovanie, neskôr obklady, dlažby a pod. a jasne na fotkách vidieť zábery tej istej miestnosti v rôznych etapách prác a preukazuje to priebeh realizácie až po finálny stav a inak sa to preukázať naozaj nedá a na množstve týchto fotiek vidno pracovníkov napr. pri betonáži podlahového kúrenia, pri omietaní, pri zakladaní vchodových dverí, pri výmene krytiny na vežiach, kde v pozadí vidno aj materiál a práce prebiehajúce v exteriéri na dvore, medzi týmito fotkami sú aj zábery z dvora pri kladení zámkovej dlažby a na tom zábere sa nachádza aspoň šesť ľudí, pri betónovaní vidno pracovníka, ktorý obsluhuje hadicu, cez ktorú sa na poschodie tlačí betón a je logické, že aj na druhej strane bude obsluha, ktorá ten betón vyrába a obsluhuje techniku, súčasťou týchto fotiek sú aj finálne zábery, ktoré dokumentujú skompletizovaný exteriér a tiež zariadený vymaľovaný interiér vrátane svetiel a ostatného zariadenia a pokiaľ sa súd na str. 21 rozsudku dožaduje fotky s lešením, tak sa účelovo hľadajú dôvody, ktoré sa už dodatočne preukázať nedajú,

- napokon v poslednej časti odvolania sa odvolateľka vyjadruje k jednotlivým tvrdeniam v napadnutom rozsudku ohľadom záverov znaleckého posudku Ing. Pavla Šimu k bankovým prevodom medzi D. XXXX Kft. a S. R., s. r. o., ohľadom uvádzaného rezignovania na povinnosti vyplývajúce zo zmluvy, ohľadom sledovania toku financií za vykonané práce, ohľadom vykonávania stolárskych prác, ktoré nesúviseli s projektom a poskytnutým NFP, ohľadom toho, že sa odvolateľka cítila byť podvedená a jej reakcie na to, odvolateľka odmieta vyjadrenia v rozsudku ohľadom jej manžela Ing. I. E., že pokiaľ nepovažoval konanie obžalovaného Ing. L. za protiprávne, mal pre to určite dobrý a vážny dôvod, ktoré označuje za tendenčné a urážlivé s tým, že jej manžel vystupoval vo veci ako svedok a jeho úlohou nebolo rozhodovať o vine a v tejto súvislosti prístup súdu u nej vzbudzuje pochybnosti o nestrannosti a podozrenie zo zaujatosti s tým, že celý proces sa od prípravného konania nesie v duchu ako keby to bolo zamerané voči nemu a jeho rodine, poukázala, že ešte pred dorúčením rozsudku disponoval časopis Plus sedem dní informáciami zo spisu, ktoré boli skomolené a vytrhnuté z kontextu a na základe medializácie prišla odvolateľka o zamestnanie a utrpela aj povesť jej manžela pôsobiaceho vo verejnej funkcii, ďalej odvolateľka odmieta tvrdenie v napadnutom rozsudku, že medzi obžalovanými došlo ku konkludentnej dohode ohľadom rekonštrukcie s tým, že to nebolo žiadnym spôsobom preukázané a výpovede svedkov a spoluobžalovaného potvrdili, že ju ani raz na stavbe nevideli a že sa nijakým spôsobom na procese realizácii stavby nezúčastnila, podľa odvolateľky ostatné dôkazné konanie, ktoré sa zakladá na znaleckých posudkoch, ktorých presnosť a pravdivosť je sporná, preukazuje nedostatky na stavbe, ktoré sa týkajú činnosti dodávateľa D. XXXX Kft., prípadne pravdivosti ním uvádzaných informácií pri odovzdávaní zhotoveného diela, znalecké posudky nijakým spôsobom nepreukazujú jej vinu, preukázanie nedostatkov a kvality stavby referuje skôr na nepravdivé vyjadrenia a tvrdenia odovzdávacieho protokolu, ktoré práve dokazuje nevinu odvolateľky a referujú na podvod, ktorý bol spáchaný voči nej a ak sa preukáže, že bola podvedená, podá trestné oznámenie na neznámeho páchatela, prípadne sa bude domáhať svojich práv súdnou cestou v občianskoprávnom konaní.

Obžalovaný Ing. O. L. podané odvolanie zdôvodnil prostredníctvom obhajcu ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Ján Segeč s. r. o. písomným podaním doručeným na prvostupňový súd 29. januára 2020 (č. l. 2881-2884), pričom navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, prípadne podľa § 322 ods. 3 Tr. por. vo veci sám rozhodol tak, že ho oslobodí spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že spáchal skutok, pre ktorý je stíhaný. Tento odvolateľ v odvolaní namietol nasledujúce základné skutočnosti:

- prvostupňový súd mal za preukázané na základe vyjadrenia zástupkyne spoločnosti Bramac obsiahnutom v znaleckom posudku znalca Ing. Daniela Bartkoviča, že škridla by mohla byť vyrobená v roku 2002 a s poukazom na závery znalca je potom málo pravdepodobné, že by zhotoviteľ nakúpil a skladoval škridlu od roku 2002 do roku 2014 bez jej zabudovania na stavbe, avšak na č. l. 507 sa nachádza listinný dokaz, ktorý bol vykonaný na hlavnom pojednávaní, ktorého obsahom je neskoršie vyjadrenie tej istej zástupkyne spoločnosti Bramac, z ktorého vyplýva, že predložené vzorky sú Alpská škridla alebo Alpská škridla Protektor, prvá sa vyrábala v rokoch 2003-2004 a druhá v rokoch 2005-2010, pričom súd v odôvodnení rozsudku opomenul spomenúť tento dôkaz, vôbec sa ním nezaoberal, aj keď obsah týchto dvoch vyjadrení je rozdielny a na hlavnom pojednávaní na to odvolateľ poukazoval,

- z dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní vyplynulo, že poskytnutá vzorka na vyjadrenie

spoločnosti Bramac nebola odobratá ako reprezentatívna vzorka zo strechy budovy, znalec nevykonala na streche budovy ani len vizuálnu kontrolu poskytnutej vzorky škridle so škridlou položenou na streche budovy, pričom znalcom vykonaná vizuálna kontrola strechy a položenej strešnej krytiny zo zeme je vzhľadom na výšku budovy nedostatočná na prijatie akýchkoľvek záverov o použitom druhu a type škridle, z čoho vystáva otázka, čo vlastne skúmal v obidvoch prípadoch zástupca spoločnosti Bramac, keď dospel k rozdielnym záverom o druhu škridle a čase jej výroby a či to, čo skúmal, je totožné s tým, čo je položené na streche budovy, pričom z odôvodnenia rozsudku nie zrejmé, akými úvahami sa pritom súd riadil vzhľadom na uvedené námietky, ktoré boli zo strany odvolateľa vznesené ešte pred rozhodnutím súdu,

- ohľadom plastových okien podrobených znaleckému skúmaniu dospel znalec k záveru, že je veľmi pravdepodobné, že ich výmena nebola vykonaná, znalec k tomu vyhotovil fotodokumentáciu, ktorá sa však týkala iba 4 platových okien, rekonštrukcia sa však mala týkať výmeny celkovo 38 okien a znalcom na hlavnom pojednávaní doložené ďalšie fotografie, ktoré mali preukazovať, že nedošlo k výmene aj ďalších platových okien, sa týkali tých okien (podľa číselného kódu izolačného dvojskla), ktoré už fotograficky zadokumentoval vo svojom znaleckom posudku a pokiaľ by aj bol záver znalca správny, tento by preukazoval iba to, že nedošlo k výmene 4 kusov platových okien a znalec absolútne žiadnym spôsobom nepodrobil znaleckému skúmaniu a nezadokumentoval ďalších 34 kusov plastových okien a nie je možné bez pochybností tvrdiť, že výmena aj týchto zostávajúcich platových okien nebola realizovaná,

- k znalcom preukazovanému nezrealizovaniu zateplenia budovy absentuje v znaleckom posudku popis postupov, na základe ktorých znalec dospel k záveru o nezrealizovaní vonkajšieho zateplenia budovy v deklarovanom rozsahu a popis postupu kontrolného merania popísaný znalcom až na hlavnom pojednávaní nebol žiadnym spôsobom zadokumentovaný, pričom samotný postup bol namietaný a spochybňovaný odvolateľom a svedkom E., znalec síce vyhotovoval fotodokumentáciu (v prílohách znaleckého posudku je spolu 78 fotografií), ale podstatná časť týchto 65 fotografií sa netýka prejednávanej veci a ani predmetu jeho znaleckého skúmania (znalec fotil sanitu, schodište a zariadenie niektorých izieb),

- znalec Ing. Daniel Bartkovič zároveň vylúčil z podkladov na spracovanie svojho znaleckého posudku časť dokladov - prílohy k znaleckému posudku č. 100/2006 znalca Ing. Mirka Gallaya, tento sa nenachádza ani v súdnom spise a na hlavnom pojednávaní bol oboznámený len čiastočne (v rozsahu, v ktorom je založený do súdneho spisu), pričom znalcovi bol predložený vyšetrovateľom ako originál, t. j. vrátane všetkých príloh a nie je zrejmé, prečo nie: je ako originál založený aj v súdnom spise, resp. aspoň jeho kompletná fotokópia, jedna z príloh tohto znaleckého posudku slúžila odvolateľovi ako podklad na vypracovanie podkladovej dokumentácie k realizácii rekonštrukcie rodinného domu, ktorá je predmetom tohto trestného konania a čo bolo zachytené v tejto prílohe, bolo v rozpore s niektorými závermi znalca Ing. Mirka Gallaya týkajúcimi sa najmä rozsahu zateplenia ku dňu vypracovania znaleckého posudku v roku 2006, pričom znalec Ing. Bartkovič sa nevysporiadal s rozpormi s prílohami v znaleckom posudku č. 100/2006 a z tohto znaleckého posudku do príloh svojho znaleckého posudku použil len to, čo mu vyhovovalo,

- závery znalca Ing. Pavla Šima o tom, že odvolateľ mal konať v mene spoločnosti D. XXXX Kft. aj nad rámec záväzkového vzťahu tejto spoločnosti k spoločnosti S. R., s. r. o., sú ničím nepodložené a nevedel vysvetliť, resp. uviesť aspoň konkrétny právny úkon, finančnú transakciu, ktorú odvolateľ vykonala nad rámec tohto záväzkového vzťahu v mene spoločnosti D. XXXX Kft. a navyše taký záver je záverom právnym, pokiaľ znalec nezistil pri spoločnosti D. XXXX Kft. žiadne úhrady pre subdodávateľov preukazujúce nákup tovarov a materiálu, úhradu miezd a odvodov, toto jeho zistenie svedčí iba o tom, že tieto transakcie neboli realizované z ním skúmaného účtu, ide o zahraničnú spoločnosť, ktorá mohla mať účet aj v domovskom štáte, z ktorého mohla realizovať tieto úhrady a pokiaľ nebude bez najmenších pochybností preukázané, že toto bol jediný účet spoločnosti D. XXXX Kft., tak potom sú takéto závery znalca len hypotetické a špekulatívne,

- súd nesprávne interpretoval v rozsudku vyjadrenie znalca o nemožnosti otvárania účtovnej knihy a aj znalec uviedol, že je to možné urobiť až do schválenia účtovnej závierky a či bola účtovná závierka schválená, nebolo predmetom dokazovania a nemôže to viesť k záveru, že v prípade otvorenia účtovných kníh sa postupovalo v rozpore so zákonom o účtovníctve,

- svedkyňa B. P. nemala vedomosť o realizovanej rekonštrukcii a nestretla sa s obžalovanými, čo je

logické, keďže previedla obchodný podiel v spol. D. XXXX Kft. pred začiatkom realizácie rekonštrukčných prác,

- záver súdu o tom, že faktúra YK2SA4264468 neobsahuje údaje o zálohových platbách, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, z ktorého vyplýva, že spoločnosti D. XXXX Kft. poskytla pôžičku (40 x 5 tis. eur) spoločnosť S. R., s. r. o., aby mohla spoločnosť D. XXXX Kft. realizovať práce v zmysle zmluvy o dielo uzatvorenej s obžalovanou E. ako SZČO, z toho je zrejmé, že spoločnosť D. XXXX Kft. ako zhotoviteľ neprijala od obžalovanej E. ako objednávateľa na základe zmluvy o dielo žiadne finančné prostriedky ako zálohu, preto ani nemala povinnosť zohľadniť vo vystavenej faktúre nejaké prijaté zálohy, keďže prostriedky prijaté od tretieho subjektu predsa nemohla spoločnosť D. XXXX Kft. vo faktúre vystavenej pre obžalovanú E. ako objednávateľa zohľadniť ako prijatú zálohu,

- pokiaľ súd uviedol, že určitú časť rekonštrukcie skutočne nevykonávala spoločnosť D. XXXX Kft. a malo ísť o práce vykonávané tzv. na čierno, ide o špekuláciu, na hlavnom pojednávaní boli vykonané navyše aj dôkazy v prospech obžalovaných, ktoré súd v rozsudku vôbec nespomína, ide o výpoveď Ing. G., ktorý potvrdil, že v rámci vykonanej kontroly neboli zistené žiadne nedostatky a žiadne nedostatky nezistila ani Správa z kontroly na mieste z 3. decembra 2015,

- z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé, ako sa tento vyrovnal s obhajobou odvolateľa, ktorou namietal konkrétne nedostatky a rozpory v znaleckom posudku Ing. Daniela Bartkoviča, ktorý bol podľa odôvodnenia rozsudku pre súd zásadný pre uznanie viny, v tomto je podstatné ako môže znalec dospieť k záveru, že strešná krytina nebola vymenená, keď na streche nebol, pričom znalec ani zo strechy neodobral reprezentatívnu vzorku, ktorú by predložil na vyjadrenie výrobcovi tejto krytiny (práve vyjadrenie výrobcu po predložení nejakej vzorky, ktorá sa nachádzala na zemi, viedlo znalca k záveru, že strešná krytina nebola pravdepodobne vymenená), resp. ako môže znalec dospieť k záveru, že nedošlo k výmene žiadneho plastového okna, keď znalec skúmal a zadokumentoval len 4 plastové okná z 38, resp. ako môže znalec dospieť k záveru, že zateplenie nebolo realizované v deklarovanom rozsahu, keď znalec nevyhotovil žiadnu dokumentáciu, ktorá by nepochybne preukazovala znalcom použité metódy a výsledky jeho meraní,

- súd pri hodnotení dôkazov používal dvojaký meter, na jednej strane zmietol všetky odvolateľom predložené fotografie s odôvodnením, že tieto nemajú výpovednú hodnotu z hľadiska skutku uvedeného v obžalobnom návrhu, na druhej strane nie je možné nájsť v odôvodnení rozsudku úvahu súdu ako vyhodnotil námietku, že znalecký posudok Ing. Daniela Bartkoviča neobsahuje fotodokumentáciu preukazujúcu jeho postupy a zistenia a prevažná časť fotodokumentácie je zameraná (65 zo 78 fotografií) na dokumentovanie prác, ktoré rovnako nemajú výpovednú hodnotu z hľadiska skutku uvedeného v obžalobnom návrhu, z odôvodnenia rozhodnutia súdu navyše nie je zrejmé, akými úvahami sa súd riadil pri hodnotení ostatných dôkazov, a to osobitne dôkazov, ktoré sú v rozpore so znaleckými posudkami, osobitne treba spomenúť závery Správy z kontroly na mieste z 3. decembra 2015 a výpoveď svedka Ing. G., ktoré sú v absolútnom rozpore so závermi znalca Ing. Bartkoviča o rozsahu zrealizovaných prác, teda súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec nevysporiadal so skutkovo relevantnými otázkami, ktoré majú význam pre rozhodnutie v tejto veci, nevysporiadal sa s rozpormi medzi vykonanými dôkazmi a ani s námietkami odvolateľa voči znaleckému posudku Ing. Bartkoviča a odvolateľ považuje rozhodnutie súdu za arbitrárne a nezákonné,

- z vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní vyplýva, že v prejednávanej veci existujú dve skupiny dôkazov, ktoré si navzájom odporujú, prvú skupinu dôkazov tvoria výpovede obžalovaných, výpovede svedkov, listinné dôkazy (kontrolné zistenia PPA), ktoré preukazujú, že rekonštrukcia bola vykonaná minimálne v deklarovanom rozsahu, jediným dôkazom preukazujúcim opak aspoň čiastočný, je znalecký posudok Ing. Bartkoviča a námietky uvádzané v odvolaní k tomuto znaleckému posudku boli zo strany odvolateľa uplatnené už v priebehu hlavného pojednávania a ak zostanú po vyčerpaní všetkých dôkazných prostriedkov pochybnosti o niektorej skutkovej okolnosti dôležitej pre zavinenie, je jediný zákonný postup, a to oslobodiť obžalovaného spod obžaloby pri rešpektovaní zásady in dubio pro reo a odvolateľ žiada rešpektovať prezumpciu neviny, ohľadom ktorej bolo poukázané na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 25. novembra 2010, sp. zn. 5To/20/2010.

K podaným odvolaniam obidvoch obžalovaných sa vyjadril Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky písomnými podaniami doručenými na prvostupňový súd 3. februára 2020 (ohľadom odvolania podaného obžalovaným Ing. O. L., č. l. 2892-2894), resp. 2. marca 2020

(ohľadom odvolania podaného obžalovanou Mgr. W. E., č. l. 2913-2916 a toto písomné vyjadrenie prokurátora bolo prvostupňovým súdom následne zaslané za už predloženým spisom na odvolací súd) tým spôsobom, že námietky oboch obžalovaných považoval za neopodstatnené a ich odvolania navrhol zamietnuť podľa § 319 Tr. por. (resp. v prípade odvolania obžalovanej Mgr. W. E. ho považoval po formálno-právnej stránke za oneskorene podané), pričom prokurátor v týchto vyjadreniach uvádza svoje stanovisko k niektorým z konkrétne uplatnených námietok v odvolaniach obžalovaných (vzhľadom na spôsob svojho rozhodnutia nepovažoval odvolací súd za potrebné toto v konkrétnostiach uvádzať v tomto rozhodnutí).

Spisový materiál bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „odvolací súd“) na rozhodnutie o podaných odvolaniach 25. februára 2020. Po jeho predložení bolo prvostupňovým súdom zaslané za spisom vyššie uvedené vyjadrenie Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky k podanému odvolaniu obžalovanej Ing. W. E. (odvolaciemu súdu bolo doručené v písomnej podobe 5. marca 2020) s tým, že bolo doručované procesným stranám s výnimkou poškodeného prvostupňovým súdom pred jeho zaslaním odvolaciemu súdu. Odvolací súd po predložení spisu pritom doručoval poškodenému písomnosti vzťahujúce sa k napadnutému rozsudku, ktorých doručovanie nevykonával prvostupňový súd (vyjadrenia prokurátora k odvolaniam obžalovaných a odvolanie prokurátora).

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaniu vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 321 ods. 1 Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

- a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,
- b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,
- c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,
- d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,
- e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo
- f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. ak po zrušení napadnutého rozsudku alebo niektorej jeho časti treba urobiť vo veci nové rozhodnutie, vráti odvolací súd vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, len vtedy, ak by doplnenie konania odvolacím súdom bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo by mohlo viesť k iným skutkovým záverom.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 168 ods. 1 Tr. por. ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd proti rozsudku vydanom Špecializovaným trestným súdom (§ 315 Tr. por.) na základe podaného odvolania prioritne posudzoval, či nie sú splnené podmienky pre zamietnutie odvolania podľa § 316 ods. 1 Tr. por. alebo pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. por., pričom skutočnosti pre také rozhodnutie nezistil. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere poukazovanie prokurátorom v písomnom vyjadrení k odvolaniu obžalovanej Mgr. W. E. na tú skutočnosť, že malo byť podané oneskorene, bolo nedôvodné, keďže odvolania obidvoch obžalovaných boli podané priamo na hlavnom pojednávaní do zápisnice ihneď po vyhlásení napadnutého rozsudku a to, že boli písomne odôvodnené až po lehote, ktorá je zákonom určená na podanie odvolania, je irelevantné (samotné odvolanie bolo podané v zákonom ustanovenej lehote).

Zo spisového materiálu vyplýva, že rozsudok prvostupňového súdu bol napadnutý aj odvolaním podaným proti všetkým jeho výrokom, čím odvolací súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku v celom rozsahu, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Ku konaniu na prvostupňovom súde odvolací súd uvádza, že obžaloba bola na prvostupňový súd podaná 11. marca 2019 a táto bola riadne doručovaná spolu s výzvou na vykonanie dôkazov dotknutým procesným stranám (obžalovaným, ich obhajcom a poškodenému). Jednotlivé procesné strany boli riadne predvolané, resp. upovedomené o termínoch hlavného pojednávania, ktoré sa uskutočnilo

- 22. októbra 2019 - po prednesení obžaloby prokurátorom, každý z obžalovaných k obžalobe vyhlásil, že je nevinný a následne boli obaja obžalovaní vypočutí,
- 24. októbra 2019 - boli vypočutí svedkovia S. E. a Ing. I. E. a boli prečítané listinné dôkazy v zápisnici uvedené a z prípravného konania zápisnica o výsluchu svedkyne Mgr. T. D.,
- 5. novembra 2019 - boli vypočutí svedok Ing. G. G. a znalci Ing. Daniel Bartkovič a Ing. Pavol Šimo a boli prečítané listinné dôkazy v zápisnici uvedené,
- 6. novembra 2019 - boli prečítané z prípravného konania zápisnice o výsluchu svedkov Ing. E. J., I. V., Dr. B. P. a Q. C., boli prečítané listinné dôkazy v zápisnici uvedené a so súhlasom strán bol prečítaný znalecký posudok Ing. Mirka Gallaya č. 100/2006 (správne mal byť prečítaný ako listinný dôkaz, keďže znalecký posudok nebol vykonaný v tejto veci - k tomu primerane R 27/1977-II.),
- 12. novembra 2019 - súd rozhodol o odmietnutí vykonať dovtedy nevykonané dôkazy uvedené v obžalobe a v písomnom podaní obhajcu JUDr. Jána Segeča, následne bolo dokazovanie vyhlásené za skončené a po záverečných rečiach a posledných slovách bol vyhlásený prvostupňovým súdom rozsudok v znení uvedenom na začiatku odôvodnenia tohto rozhodnutia.

Odvolací súd z takto vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní pred prvostupňovým súdom na základe odvolaní podaných prokurátorom a obžalovanými zistil, že napadnutý rozsudok je nutné zrušiť v celom rozsahu z dôvodov § 321 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d) a písm. f) Tr. por. pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť a neúplnosť jeho skutkových zistení a preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, pre pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovat' a vykonať ďalšie dôkazy, pre porušenie ustanovenia Trestného zákona a z dôvodu, že rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody je v rozpore so zákonom (nebolo o ňom v napadnutom rozsudku rozhodnuté). Zároveň odvolací súd rozhodol podľa § 322 ods. 1 Tr. por. o vrátení veci prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, keďže doplnenie konania odvolacím súdom by bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo by mohlo viesť k iným skutkovým záverom. Uvedené vyplýva z nasledujúcich skutočností.

Jednou zo základných zásad trestného konania je zásada voľného hodnotenia dôkazov ustanovená vo vyššie citovanom § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorej má súd hodnotiť dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo aj v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstarala strana alebo súd. Táto základná zásada trestného konania musí byť realizovaná v obsahu vyhotovenia konkrétneho meritórneho rozhodnutia, z ktorého musí byť zrozumiteľne a preskúmateľne zistiteľné, akým spôsobom súd vyhodnotil v trestnom konaní získané a vykonané dôkazy a ako dospel k svojmu rozhodnutiu, pričom podľa § 168 ods. 1 Tr. por. v odôvodnení rozsudku musí súd uviesť

- ktoré skutočnosti vzal za dokázané,

- o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera,
- akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov,
- ako sa súd vyrovnal s obhajobou,
- prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov,
- akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu, pričom ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Z ustálenej súdnej praxe vyplýva požiadavka, aby každé rozhodnutie bolo dostatočne a presvedčivo odôvodnené, keďže rozhodnutie by malo byť zákonné a spravodlivé (z pohľadu výroku) a presvedčivé (z pohľadu odôvodnenia). Odôvodnenie rozhodnutia má presvedčiť o opodstatnenosti výrokov rozhodnutia z hľadiska vecnej správnosti, zákonnosti a spravodlivosti. Riadne odôvodnenie rozhodnutia má vplyv jednak na možnosť uvádzať návrhy a argumenty procesnými stranami s tým, aby bolo k nim zaujaté stanovisko v odôvodnení rozhodnutia, resp. na možnosť účinne napadnúť rozhodnutie opravným prostriedkom, jednak na zabránenie tomu, aby bolo rozhodnutie arbitrárne, resp. naopak, aby bolo rozhodnutie preskúmateľné. V tejto súvislosti netreba opomenúť na tú skutočnosť, že súčasťou práva na spravodlivý proces je právo obžalovaného na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

Odvolací súd ďalej uvádza, že podľa ustálenej súdnej praxe zo zásady spravodlivého súdneho konania, ktorú treba odvodiť z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, vyplýva nutnosť, aby v súdnom rozhodnutí odôvodnenie výroku o vine zo spáchania skutku naplnjúceho trestný čin, zodpovedalo požiadavke preukázania zákonných znakov trestného činu mimo rozumných pochybností a ak je odôvodnenie výroku o vine vo vzťahu k niektorému zo zákonných znakov trestného činu nepreskúmateľné, takéto odôvodnenie je z hľadiska spravodlivého súdneho konania ústavne neudržateľné.

Odvolací súd v tejto súvislosti v prvom rade uvádza, že skutkové a právne závery uvedené v napadnutom rozsudku nie sú v niektorých podstatných častiach relevantným spôsobom zdôvodnené a zároveň, ako bolo namietané aj v odvolaniach obžalovaných, prvostupňový súd sa argumentačne nevysporiadal s podstatou obrany obžalovaných uplatnenej v konaní pred prvostupňovým súdom. Odvolací súd zistil, že napadnutý rozsudok obsahuje nasledujúce podstatné nedostatky, ktoré bude musieť prvostupňový súd pri novom prejednaní veci odstrániť.

V skutkovej vete prvostupňový súd uvádza, že konaním obžalovaných mal byť neoprávnene uplatnený nárok na nenávratný finančný príspevok („NFP“) v sume 29.723,77 eur, resp. že mala byť spôsobená škoda na čerpaných rozpočtových prostriedkoch z Európskeho poľnohospodárskeho fondu na rozvoj vidieka vo výške 22.292,83 eur a zo štátneho rozpočtu vo výške 7.430,94 eur (teda spolu 29.723,77 eur). Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplývajú žiadne skutočnosti, ako prvostupňový súd dospel k uvedeným sumám a z ktorých vykonaných dôkazných prostriedkov a akým spôsobom prvostupňový súd dospel k týmto záverom - dôvod zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por.

V skutkovej vete napadnutého rozsudku prvostupňový súd uvádza, že konaním obžalovaných malo dôjsť k porušeniu podmienok upravených v konkrétnych ustanoveniach zmluvy o poskytnutí NFP a tam uvedených zákonov, a to čl. III ods. 4 písm. b), písm. c), čl. V bod 8 zmluvy č. ZV02075 o poskytnutí NFP, ustanovení § 13 zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva a ustanovení § 19, § 31 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku však nevyplývajú relevantné skutočnosti ako prvostupňový súd dospel k uvedeným zisteniam, v čom konkrétne malo dôjsť k ich porušeniu a dokonca tieto ustanovenia či už uvedenej zmluvy alebo zákonov nie sú v odôvodnení ani len uvádzané (v odôvodnení napadnutého rozsudku sa prvostupňový súd vyjadruje iba k inému článku zmluvy, kde sa uvádza povinnosť vynakladať verejné prostriedky v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z.) - dôvod

zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por.

Prvostupňový súd sa v rozsudku nevysporiadal z podstatnej časti s obranou obžalovaných uplatnenou v konaní pred prvostupňovým súdom vyplývajúcou z ich vyjadrení, či už počas vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní alebo z vyjadrení uvedených v záverečných rečiach obžalovaných a ich obhajcov - dôvod zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. V tejto súvislosti treba poukázať, že prvostupňový súd sa v napadnutom rozsudku nevysporiadal najmä s týmito podstatnými skutočnosťami:

- ohľadom strešnej krytiny s písomným vyjadrením spoločnosti BRAMAC - strešné systémy, spol. s r. o. (ďalej „Bramac s. r. o.“) z 27. marca 2018 (č. l. 507), uplatnenými obhajobnými tvrdeniami o nevykonaní fyzickej kontroly strešnej krytiny zo strany znalca Ing. Daniela Bartkoviča a ohľadom vzorky zaslanej na vyjadrenie spoločnosti Bramac s. r. o. z pohľadu, že táto nemala byť odobratá priamo zo strechy,
- ohľadom výmeny okien s obhajobnými tvrdeniami, že znalec Ing. Bartkovič fakticky zdokumentoval iba 4 okná z celkovo 38, ktorých sa týkala rekonštrukcia a na zvyšné neskúmané okná nie je možné znalecké zistenie podraďovať,
- ohľadom zateplenia s obhajobnými tvrdeniami, že v znaleckom posudku Ing. Bartkoviča abscentuje popis postupov, na základe ktorých dospel znalec k záveru a nezrealizovaní vonkajšieho zateplenia stavby v deklarovanom rozsahu,
- ohľadom výpovede svedka Ing. G. G. a obsahu Správy z kontroly na mieste z 3. decembra 2015, podľa ktorých nemali byť zistené žiadne nedostatky pri realizácii projektu,
- súčasťou spisu nie sú všetky prílohy k znaleckému posudku č. 100/2006 vypracovaného Ing. Mirkom Gallayom s tým, že znalci Ing. Bartkovičovi mal byť predložený tento znalecký posudok ako originál vrátane príloh a obžalovaný Ing. L. na základe jednej z týchto príloh mal vypracovať podkladovú dokumentáciu k realizácii rekonštrukcie dotknutej stavby, pričom namietla, že chýbajúca prílohová časť znaleckého posudku Ing. Mirka Gallaya, najmä ohľadom rozsahu zateplenia, bola v rozpore so závermi tohto znaleckého posudku, ktoré si osvojil znalec Ing. Bartkovič,
- znalec Ing. Pavol Šimo nevedel vysvetliť záver a uviesť k nemu konkrétny úkon ohľadom konštatovania, že obžalovaný Ing. O. L. konal v mene spoločnosti D. XXXX Kft. nad rámec záväzkového vzťahu tejto spoločnosti k S. R., s. r. o. s tým, že taký záver je záverom právnym.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 12. novembra 2019 vyplýva, že prvostupňový súd podľa § 272 ods. 3 Tr. por. odmietol vykonať všetky doposiaľ nevykonané dôkazy uvedené v obžalobe a v písomnom podaní obhajcu JUDr. Jána Segeča z 27. septembra 2019 na č. l. 2501 (hoci podľa zápisnice mali predtým procesné strany uviesť, že nemajú návrhy na ďalšie vykonanie dôkazov) a z napadnutého rozsudku nevyplývajú dôvody takého postupu a rozhodnutia, pričom podľa § 168 ods. 1 Tr. por. z odôvodnenia rozsudku musí byť zrejmé, prečo súd nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov - dôvod zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por.

Prvostupňový súd nevykonával na hlavnom pojednávaní dôkazné prostriedky týkajúce sa výroku o treste a nie je potom zrejmé ako prvostupňový súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery zohľadnil osoby obžalovaných, ich pomery a možnosti nápravy (čo vyplýva nielen zo základných zásad ukladania trestov uvedených v § 34 ods. 4 Tr. zák., ale aj z ustanovení o jednotlivých druhoch trestov, napr. podľa § 57 ods. 1 Tr. zák. pri ukladaní peňažného trestu má súd prihliadnuť na osobné a majetkové pomery obžalovaného), pričom tieto je súd povinný vykonať bez ohľadu na tú skutočnosť, či ich procesné strany navrhovali, keďže podľa zákona každý odsudzujúci rozsudok musí obsahovať výrok o treste (§ 165 ods. 1 Tr. por.) a vo fáze vykonávania dokazovania na hlavnom pojednávaní nie je možné vopred vedieť, akým spôsobom súd o podanej obžalobe rozhodne (či odsudzujúcim alebo oslobodzujúcim spôsobom rozhodnutia) - dôvod zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Obžalovaným bol v napadnutom rozsudku uložený podmienený trest odňatia slobody s probačným dohľadom, pričom z dotknutého výroku jednak nevyplýva dôvod podmieneného odloženia výkonu trestu odňatia slobody (teda či je to dôvod uvedený v § 49 ods. 1 písm. a/ alebo písm. b/ Tr. zák., resp. obidva tieto dôvody, čo treba vždy konkrétne uviesť vo výroku uvedeným dotknutého písmena, príp.

obidvoch písmen tohto ustanovenia), jednak v prípade uloženia probačného dohľadu je podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. súd povinný uložiť obmedzenia alebo povinnosti, ktoré sú súčasťou probačného dohľadu, čo prvostupňový súd neurobil - dôvod zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por.

Poškodená Pôdohospodárska platobná agentúra si v konaní riadne a včas uplatnila náhradu škody (vyjadrenie jej zástupcu pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu na č. l. 2377) a prvostupňový súd o takto uplatnenom nároku na náhradu škody nerozhodol žiadnym spôsobom - dôvod zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. f) Tr. por. Odvolací súd k tomu uvádza, že pokiaľ je prvostupňový súd toho názoru (ako to vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku), že poškodený si v tomto prípade obdobne ako pri daňových trestných činoch nemôže uplatniť náhradu škody v trestnom konaní (nie však ako nesprávne uvádza prvostupňový súd, že nemá postavenie poškodeného, čo sú dve rozdielne veci), tak mal na hlavnom pojednávaní rozhodnúť podľa § 256 ods. 3, ods. 4 Tr. por. o nepripustení poškodeného s nárokom na náhradu škody na hlavné pojednávanie (čo samozrejme nevylučuje účasť poškodeného v postavení procesnej strany na hlavnom pojednávaní ohľadom jeho ďalších procesných práv uvedených v § 46 a nasl. Tr. por., ako je napr. právo navrhnúť a predkladať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, právo záverečnej reči a pod.) a pokiaľ tak nerozhodol, bol povinný o uplatnenom nároku na náhradu škody rozhodnúť osobitným výrokom (čomu by zodpovedalo vzhľadom na spôsob rozhodnutia a názor prvostupňového súdu uvedený v napadnutom rozsudku rozhodnutie podľa § 288 ods. 1 Tr. por.).

V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že pokiaľ je prvostupňový súd toho názoru, že poškodený si v tomto prípade v trestnom konaní nemôže uplatniť náhradu škody a týmto spôsobom aj rozhodne v ďalšom konaní, nepripadá do úvahy ani uloženie povinnosti podľa § 51 ods. 4 písm. c) Tr. zák. nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu ako súčasť probačného dohľadu, keďže uloženie takej povinnosti by bolo možné iba za predpokladu, že by súd rozhodol v trestnom konaní o povinnosti obžalovaného nahradiť poškodenému škodu a v opačnom prípade by to bolo popretím uvedeného názoru o nemožnosti uplatniť v trestnom konaní náhradu škody (tieto úvahy sú samozrejme relevantné iba za predpokladu, že v novom konaní dôjde k vydaniu odsudzujúceho rozsudku, pričom v prípade vydania oslobodzujúceho rozsudku, ak na hlavnom pojednávaní nie je rozhodnuté podľa § 256 ods. 3, ods. 4 Tr. por., o uplatnenej náhrade škody je nutné rovnako rozhodnúť osobitným výrokom, a to podľa § 288 ods. 3 Tr. por.).

Odvolací súd na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že napadnutý rozsudok prvostupňového súdu je v určitej časti v podstate nepreskúmateľný, keďže prvostupňový súd k tvrdeniam a záverom uvádzaným v skutkovej vete rozsudku neuviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia relevantné skutočnosti a úvahy, z ktorých by vyplývalo ako k nim dospel, prvostupňový súd nevykonal dôkazné prostriedky ohľadom výroku o treste týkajúce sa osôb obžalovaných a z napadnutého rozsudku nevyplýva, ako sa súd vyrovnal v podstatnej časti s obhajobnými tvrdeniami obžalovaných a prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov, pričom prvostupňový súd nerozhodol žiadnym spôsobom o uplatnenom nároku na náhradu škody zo strany poškodeného bez toho, aby predtým rozhodol o nepripustení poškodeného s nárokom na náhradu škody na hlavné pojednávanie. Keďže nie je úlohou odvolacieho súdu pri nečinnosti prvostupňového súdu nahrádzať jeho činnosť, bolo nevyhnutné (aj vzhľadom na zachovanie princípu dvojinstančnosti konania), aby bol napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušený a vec vrátená prvostupňovému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie, a to bez ohľadu na dôvody uvádzané v odvolaniach, keďže v prípade odvolaní obžalovaných ide v podstatnej miere o opakovanie obhajobných tvrdení, s ktorými sa riadne nevysporiadal prvostupňový súd v napadnutom rozsudku, ktorý tak bude musieť v novom konaní a rozhodovaní urobiť a v prípade odvolania prokurátora toto smeruje proti výroku o treste, ohľadom ktorého neboli prvostupňovým súdom doteraz relevantné dôkazné prostriedky ani len vykonané.

Po vrátení veci na nové konanie a rozhodnutie bude musieť prvostupňový súd predovšetkým oboznámiť listinné dôkazy vzťahujúce sa k osobám obžalovaných (s tým, že minimálne odpisy registra trestov obžalovaných bude treba aktualizovať), k osobným pomerom vypočuť obžalovaných a vykonať ďalšie dôkazné prostriedky, ak to bude považovať za potrebné vzhľadom na uplatnené obhajobné tvrdenia

obžalovaných, alebo ktorých potreba vykonania vyplynie z doplneného dokazovania. Pritom bude nutné, aby prvostupňový súd dôsledne a objektívne vyhodnotil dôkazné prostriedky vykonané zákonným spôsobom a dôkazy z nich získané v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por., t. j. podľa svojho vnútorného presvedčenia, ktoré však musí byť založené na logickom úsudku vyplývajúcom zo starostlivého uváženia všetkých okolností prípadu jednotlivo a v ich súhrne a zbral do úvahy pri rozhodovaní aj skutočnosti rozvedené odvolacím súdom v tomto rozhodnutí, pričom vyhodnotenie dokazovania nemôže byť svojvoľné, musí byť logicky zdôvodniteľné a musí vyplývať z obsahu dôkazných prostriedkov vykonaných na hlavnom pojednávaní a následne vo veci spravodlivo rozhodol s tým, že písomné vyhotovenie meritórneho rozhodnutia, vrátane odôvodnenia bude musieť obsahovať všetky zákonom predpísané náležitosti tak, aby v zmysle ustálenej súdnej praxe bola splnená požiadavka dostatočne relevantného a presvedčivého odôvodnenia meritórneho rozhodnutia. Jednotlivé výroky musia byť odôvodnené nielen uvádzaním a preberaním zákonných ustanovení a všeobecne platných formulácií vyplývajúcich z dotknutej právnej teórie, ale aj uvedením konkrétnych skutočností, ktoré podľa súdu vyplývajú z jednotlivých vykonaných dôkazov a uvedením právnych úvah, na základe ktorých dospel súd k svojim záverom.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.